

Samenvatting Kamerbrief stavaza COVID-19 van 23/2/2021

Het kabinet geeft aan dat eerste voorzichtige positieve effecten van vaccinatie waarneembaar zijn. Het is nog niet verantwoord om grote stappen te nemen in de versoepeling van de maatregelen. Gezien de grote behoefte onder de bevolking komen nu wel kleine versoepelingen met als uitgangspunten dat het gaat om 1 op 1 contacten en met hantering strikte voorschriften en handhaving reeds geldende maatregelen. De ontwikkelingen worden nauw gevolgd en als daartoe aanleiding is, kunnen versoepelingen worden teruggedraaid.

De regeling van 23 februari 2021 (met tijdelijke COVID-maatregelen) wordt daarom aangepast voor onder meer uitoefening van contactberoepen, verhoging van de leeftijd voor buitensporten (27 jaar) en winkelen op afspraak. De regels voor de landelijke avondklok worden hierin overgenomen. Het kabinet zet met prioriteit in op het (gefaseerd) mogelijk maken van fysiek onderwijs voor voortgezet onderwijs en mbo. De overige beperkingen blijven van kracht tot en met maandag 15 maart. Tot dan werkt het kabinet plannen uit voor openstelling van de culturele sector, onderwijs, horeca en sport.

De versoepelingen zijn mede gebaseerd op advies van het Outbreak Management Team (OMT), het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BAO) dat het inhoudelijk OMT-advies op bestuurlijke haalbaarheid toetst, de brede maatschappelijke toets en in aanvulling daarop advies van Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), Centraal Planbureau (CPB) en Planbureau voor de leefomgeving (PBL). Bij de versoepelingen geldt de vernieuwde routekaart van 2 februari als leidraad. De routekaart wordt elke drie weken door het OMT getoetst.

In de brief gaat de minister in op:

- Het 100e en 101e OMT-advies, de brede maatschappelijke weging van de maatregelen, de maatregelen zelf en reizen;
- Het perspectief in relatie tot de ontwikkeling van de epidemie en de routekaart, de doorontwikkeling van het dashboard, quarantaine; en de sluiting van bedrijven waar clusterbesmettingen zijn;
- De stand van zaken van het testen en traceren, digitale ondersteuning, data lek GGD, vaccinaties, de inkoop van griepvaccins, en innovatieve behandelingen;
- Zorgen voor patiënten in de curatieve sector;
- De bescherming van mensen met een kwetsbare gezondheid met aandacht voor de verpleeghuiszorg, kwetsbare mensen thuis, gehandicaptenzorg en maatschappelijke ondersteuning;
- Andere onderwerpen, namelijk de communicatie, persoonlijke beschermingsmiddelen, arbeidsmarkt, Caribisch Nederland, fieldlabs, sport, schimmels, Intravacc, Wob-besluiten, en de Catshuisstukken.

In deze samenvatting voor Dienst Testen volgt alleen uitwerking van onderwerp testen en traceren. Voor meer informatie zie [Kamerbrief stand van zaken COVID-19 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Spoor 1: Testen om het virus op te sporen en te bestrijden

1a) Risicodoelgroepen

De huidige dalingen in het aantal testen kan worden veroorzaakt door afnemende testbereid. Daarom wordt extra ingezet op communicatie. Door het lagere aantal testen bestaat er overcapaciteit. De toevoeging aan het testbeleid van nieuwe groepen (kinderen onder dertien jaar, testen rondom besmette leerlingen en reizigers) kan weer stijging van de testvraag veroorzaken. Ook kunnen nieuwe varianten van het virus de testbereidheid doen toenemen.

1b) Risicogericht grootschalig gebiedstesten

Na Rotterdam-Charlois zijn inmiddels ook de pilots in Dronten en Bunschoten begonnen. Hier werden tot 19 februari respectievelijk 8500, 6700 en 5500 mensen getest. De minister is met onder anderen GGD GHOR, regionale GGD'en, RIVM en DT in gesprek over het vervolg. De minister verwacht in maart de Tweede Kamer over vervolgstappen te kunnen informeren.

De begeleidingscommissie Grootschalig Risicogericht Testen heeft geadviseerd over de inzet van grootschalig risicogericht testen op basis van de uitkomsten van Lansingerland en Charlois. Het RIVM is gevraagd om de effecten van grootschalige gebiedstesten op de R-waarde opnieuw te modelleren. Hierover wordt de Kamer in de volgende kamerbrief geïnformeerd.

1c) Testen op primair- en voortgezet onderwijs bij uitbraken

Het test- en quarantainebeleid met testprioriteit voor kinderopvangmedewerkers is per 8 februari geïmplementeerd. Onderwijspersoneel dat uit bron- en contactonderzoek uit categorie 2 (nauwe) contacten naar voren komt, kan op dag 5 in de prioriteitsstraat worden getest. Op korte termijn worden pilots gestart met frequent sneltesten van leraren in het primair onderwijs. De leraren kunnen ook zonder symptomen meerdere keren per week getest worden. Onderwijspersoneel met klachten kan naar de prioriteitsstraat van de GGD. Bij de pilots kunnen sneltesten via zelfafname of op een testlocatie in/bij de school door een commerciële partij worden aangeboden. De planning is om binnen drie maanden een landelijk dekkend aanbod te hebben van deze pilots.

De pilots op dertig middelbare scholen wordt verlengd tot eind maart. Omdat de scholen dicht waren, leerlingen inmiddels onderling afstand hielden en de besmettingsgraad was gedaald, is er veel minder getest dan verwacht. Een expertgroep, met daarin leden uit het onderwijs, GGD, RIVM, IGJ en de epidemiologie en onder leiding van de voorzitter van de LCT, wordt gevraagd binnen twee weken met een advies te komen over hoe de inzet van (begeleid) sneltesten vorm kan krijgen voor categorie 3 (overige) contacten bij risicogericht testen en pre-emptive testen. In dit advies worden de testbereidheid, het juridische kader, de snelheid en frequentie van het testen, de uitvoerbaarheid en de opschaalbaarheid meegewogen. Daarnaast wordt gevraagd te adviseren over hoe, met respect voor privacy en veiligheid, een praktisch hanteerbare organisatie voor deze wijze van testen vorm kan krijgen. Dit advies is, naast het voortgezet onderwijs, ook gericht op het mbo, hbo en wo (spoor 2c) en zal ook van toepassing kunnen zijn voor werkgevers en werknemers om veiliger werken mogelijk te maken (spoor 2b).

Het bron- en contactonderzoek voor leerlingen in het voortgezet onderwijs is geïntensiveerd. Samen met de school zal de GGD categorie 2 (nauwe) en 3 (overige) contacten zo spoedig mogelijk identificeren. Categorie 2 contacten moeten per direct tien dagen in quarantaine en worden na vijf dagen getest door de GGD. Bij een negatieve test kan de quarantaine worden opgeheven.

Spoor 2 Testen om de samenleving stapsgewijs te openen

2a) Veilige toegang tot het sociale leven

Een wetstraject is in voorbereiding voor een (verplicht) testbewijs en digitale ondersteuning via een app (CoronaCheck) voor tijdelijke toegang tot bijvoorbeeld evenementen en activiteiten in economie, cultuur en sport. Streven is om het wetsvoorstel eind maart naar de Kamer te sturen. Daarnaast dient een fijnmazige infrastructuur van testcapaciteit te worden gerealiseerd. Met de organisatie hiervan is de Stichting Open Nederland belast.

In de tweede week van februari is gestart met het opzetten van de eerste dertig testlocaties waar ook de testbewijzen kunnen worden gegenereerd. Streven is om in maart zeventig locaties te bouwen en dat deze begin april operationeel zijn. De bouw en operationalisering gebeurt in nauwe samenwerking tussen Stichting Open Nederland, Project Amsterdam, EZK en OCW. De testcapaciteit van deze locaties groeit van 25.000 tests per dag per 1 maart naar 400.000 tests in mei per dag. De inzet van het testbewijs zal verder worden uitgewerkt als aanvullende maatregel voor opening van de maatschappij. Het testbewijs zal alleen in specifieke situaties worden ingezet om beperkende maatregelen voor bepaalde voorzieningen of activiteiten te versoepelen of sneller los te laten. Het testbewijs wordt niet ingezet als extra beperkende maatregel en is daarmee een tijdelijke maatregel. De minister overlegt met betrokken departementen en sectoren bij welk type voorzieningen en activiteiten en onder welke voorwaarden een verplicht testbewijs mogelijk en wenselijk is. Voor dit overleg wordt gebruik gemaakt van de ervaringen met de Fieldlabs.

Bij de ontwikkeling van de CoronaCheck speelt de gegevensbescherming een belangrijke rol. Bij de afweging van de balans tussen misbruik voorkomen en privacy en informatieveiligheid weegt dat laatste zwaarder dan volledig uitsluiting van misbruik. Het kabinet volgt het OMT-advies dat een testuitslag 48 uur geldig is.

2b) Testen voor veiliger werken

Het kabinet kiest voor het mogelijk maken van testen van werknemers zonder klachten met antigeensneltesten. Sinds december 2020 kunnen werkgevers via bedrijfsartsen en arbodiensten bij LCH centraal ingekochte sneltesten bestellen voor werkgevers met klachten. Er is een toolkit beschikbaar waarin is aangegeven hoe werkgevers dit op een verantwoorde en veilige wijze kunnen doen. Daarnaast is er ook een helpdesk waar werkgevers en bedrijfsartsen hun vragen kunnen stellen. Ondersteuning van werkgevers voor preventief zelftesten van werknemers zonder klachten wordt verkend.

2c) Veiliger studeren

Een achttal pilots is opgezet om mogelijkheden te onderzoeken om zo normaal mogelijk starten in het mbo, hbo en wo bij aanvang studiejaar 2021/2022. In de pilots wordt onderzocht op welke manier preventief en zo nodig frequent testen kan bijdragen aan fysiek en veiliger onderwijs. Bij de pilots wordt van verschillende typen testen gebruik gemaakt. De resultaten van de pilots worden op 1 mei verwacht.

Uit een studie van prof. dr. Kluytmans blijkt dat antigeentesten goed gebruikt kunnen worden als zelftest met een hoge mate van betrouwbaarheid. Het OMT ziet een brede toepasbaarheid van zelftesten in aanvulling op de reguliere GGD-straten bij testen op bijvoorbeeld bedrijven of scholen. Momenteel zijn er geen CE-gemarkeerde antigeen (snel)testen voor zelftesten. Verkend wordt welke mogelijkheden er zijn om op een veilige en verantwoorde manier het versnelde gebruik van zelftesten mogelijk te maken. De minister wil fabrikanten die bezig zijn met een certificatie-traject ondersteunen met een tijdelijke ontheffing om hun product versneld op de markt te brengen. Binnen een week zal de minister bekendmaken waar de fabrikanten de tijdelijke ontheffing kunnen

aanvragen, de daarbij gehanteerde criteria en hoe het beoordelingsproces eruit ziet. De IGJ zal adviseren over de ontheffingsverlening.

Dienst Testen zal komende week een marktconsultatie publiceren onder de noemer 'zelftesten'. De consultatie is gericht op de fabrikanten met CE gemarkeerde testen die gebruik als zelftest toestaat of bezig zijn met de aanvraag. Deze fabrikanten kunnen zich bij de DT melden. Om zicht te houden op op het virus bij zelftesten worden mensen met een positieve uitslag verzocht om de uitslag in een teststraat te bevestigen.

Herijking inkoopstrategie

GGD GHOR heeft 29 januari 2021 de roadmap opgeleverd met testcapaciteit die ze op verzoek van de minister had opgesteld. De testcapaciteit loopt op tot 175.000 testen per dag in maart 2021. Dienst Testen is gevraagd om met spoed contracten af te sluiten voor PCR-capaciteit tot 200.000 testen per dag. Daarnaast verzocht orders uit te zetten voor antigeentesten oplopend tot 10 miljoen per maand tot aan de zomer. Tegelijkertijd is gewerkt aan de validatie van innovatieve testmethoden, zoals de adem- en LAMP-test. Dit maakte herijking van de inkoopstrategie ook noodzakelijk.

De komende tijd zal de Kamer volledig worden geïnformeerd over de met spoed afgesloten overeenkomsten met garantstelling. Om het financieel risico bij onderbenutting te beperken, is Dienst Testen gevraagd om de looptijd van contracten met laboratoria te beperken en om de analyse van testmonsters zoveel mogelijk te verleggen naar labs met garantstelling. Hierbij rekening houdend met inrichten van een duurzame route voor afleveren van afgenomen testen bij de laboratoria voor labdiagnostiek.

Het tarief voor PCR-testen zal binnenkort opnieuw worden vastgesteld voor de nieuwe contracten. De LCT is door minister gevraagd om een herijking van de inkoopbehoefte in spoor 1 en 2 vast te stellen. Deze zal door Dienst Testen worden vertaald naar een herijkte inkoopstrategie per 1 april 2021.

Landelijk Expertteam Ademtest

Deze week zal het Landelijk Expertteam Ademtest zich buigen over de oplossingen voor een goede uitvoering en registratie van de ademtesten die door het lokale team van GGD Amsterdam zijn aangedragen. Samen met de ervaringen in Venray zullen maatregelen worden getroffen om de controle op de uitvoering en de registratie te borgen. GGD GHOR zal de verdere uitrol van de ademtest naar andere GGD-locaties weer opstarten nadat alle benodigde verbeteringen in het implementatieproces zijn uitgevoerd.

Sequencing

Voor het zicht op de ontwikkeling van het virus is essentieel dat de juiste selectie van monsters wordt geanalyseerd en de data beschikbaar is voor bestrijding. Het ECDC adviseert een minimale aselechte steek van 500 monsters per week voor kiemsurveillance. Dat wordt op dit moment ruimschoots bereikt. Het RIVM is aan het opschalen naar een hogere en duurzame capaciteit zodat ze met 1500 sequentieanalyses per week een nieuwe variant twee maanden voordat deze dominant wordt in Nederland te detecteren. Voor het testen van reizigers uit risicogebieden zou een capaciteit van 2250 monsters per week nodig zijn. Eind april 2021 geldt hier als streefdatum.

Innovatie en validatieprogramma

In de brief van 13 januari werd de Kamer geïnformeerd over invasieve en minder invasieve testmethoden. Er worden nu steeds meer minder invasieve testmethoden gebruikt wat de testbereidheid ten goede zal komen.

De PCR-testrobots worden momenteel doorontwikkeld zodat deze ook bruikbaar zijn voor de LAMP-PCR test. Door combinatie van de beide testmethodes wordt een heel gevoelige diagnostiek met korte doorlooptijden mogelijk. Daarmee zijn de robots goed inzetbaar bij uitbraken. Ook kunnen de robots zo bijdragen aan beter zicht op het virus en heropenen van de samenleving.

Dienst Testen is opgedragen om de marktontwikkelingen te volgen en marktverkenningen te organiseren. Binnen de LCT is het mogelijk om nieuwe testmethoden snel te valideren zoals zelftesten.

Bron- en contactonderzoek

De BCO-capaciteit van de GGD'en en GGD GHOR is volledig opgeschaald waardoor er nu 7.900 fte beschikbaar is. Daarmee kunnen bij 4.400 besmettingen per dag volledig opgevolgd worden en 6.400 per dag zonder monitorgesprekken.